

NASZE ABC

Nad morzem

Obchodzone w dniu dzisiejszym Święto Morza — albo powiedzmy właściwie, by nie nadużywać wyrazu święto: Dzień Morza — zwraca oczy całej Polski ku Bałtykowi, ściślej mówiąc, ku Gdyni. Ale tak się złożyło, że najaktualniejszym problemem chwili ostatejniej staje się — Gdańsk.

To jest także jeden z dowodów, że niewłaściwie mówi się o „święcie” morza, jakby o nadużywać wyrazu święto, niecodziennej, wyjątkowej. Bo sprawa morza stała się dla nas (i staje z dniem każdym coraz bardziej) sprawą nad wyraz ciągłą, aktualną, powszednią — powszednią w tym znaczeniu, że nie raz do roku, ale każdego dnia i bez przerwy, musimy o niej myśleć.

Gdynia rozwija się coraz pomysłniej, bezpośredni związek Polski z Bałtykiem staje się coraz ściślejszy. W zasadzie sprawa Gdyni jest już załatwiona, wymaga tylko uzupełnień, wytrwałości, a przede wszystkim: konsekwencji. Natomiast sprawa Gdańska wika się coraz bardziej. Może również nie w sensie dla nas niekorzystnym, jeśli o dalszą przyszłość chodzi — ale w tym wypadku jeszcze bardziej nabiera wyrazistości wymóg konsekwencji. Bo gdzie jak gdzie, a w stosunku do Gdańska właśnie polityka Polski była najbardziej niekonsekwentna, zmienna, zygawkowata.

Przez szereg dni toczyły się niedawno rokowania między delegatem polskim p. Romanem a prezydentem Greiserem w sprawie walutowej, rokowania, które, jak to omawiamy na innym miejscu, po bezowocnym przebiegu skłaniają rząd polski do chwytności się zarządzeń, mających obrotu nasze interesy — bez względu na to, czy się to będzie podobalo Gdańskowi czy nie. Równocześnie zaś p. Greiser udzielił hitlerowskiemu berlińskiemu „Völkischer Beobachter” wywiadu, w którym znajdujemy rzeczy bardzo ciekawe.

Najpierw więc stwierdzenie, że pogłoska o zerwaniu rokowań „nie odpowiada faktom” — co jest jednak tylko zwrotem raczej retorycznym, bo oto zaraz potem czytamy, iż ze strony polskiej wystąpiono z propozycją ujednolinitnia waluty gdańskiej z polską, ale... Gdańsk odpowiedział na to zasadniczą umową, gdyż uważa za rzecz konieczną „utrzymanie dla ludności gdańskiej gdańskiego guldena”, pomoc polska zaś oznaczałaby ustępstwa polityczne ze strony Gdańska. Istnieje wprawdzie umowa warszawska, dająca Polsce prawo do takiego żądania. Ale... „w tak ciężkiej sytuacji walutowej, jak ta, którą Gdańsk przeżywa, nie może być zachowanie własnej suwerenności walutowej zależne od papierowych paragrafów”.

Prezydent Gdańska zatem, który dopiero dwa lata temu zawarł z Polską bardzo korzystną dla Gdańska umowę, obecnie — gdy mu pisane umowy nie dogadzają — mówi przedwojennym stylem niemieckim o „papierowych paragrafach”. Polska powinna to dobrze sobie zapamiętać. Gdańsk nie chce się nie chciał dotąd nauczyć, niechże się uczy teraz. Na stanowisko Gdańska może odpowiedzieć Polska tylko w jeden sposób: polityką twardą i — konsekwentną. J. M.

Ordynacja uchwalona przez B.B.

Opozycja zapowiada usunięcie się od wyborów

Wczoraj przedpołudniem odbyło się posiedzenie Sejmu, zwołane dla uchwalenia w trzecim czytaniu ordynacji wyborczej do Sejmu. Pierwszy zabrał głos referent ustawy pos. Podolski:

„Wiele mów i wiele argumentów wygłoszono przeciw nowym ustawom wyborczym. Nie zatrać jednak oczywistej dla każdego prawdy, że przez świat idą wielkie przemiany i przeobrażenia, których zasadniczą tendencją jest wzmocnienie czynnika rządzącego w państwie i zespolenie społeczeństwa w pracy twórczej nad budową podstaw potęgi państwa.”

Nowa Konstytucja i nowe ustawy wyborcze realizują tendencję ustrojową czasów, które idą, a czynią to z należytym umiarem, troską o równowagę pomiędzy czynnikami rządzącym a czynnikiem społecznym. Wszanowaniem podstawowej cechy psychicznej narodu polskiego, który rozkochany jest w wolności i wierzący doktryn wiążących się nie da.

Wnoszę o przyjęcie ustawy bez zmian.”

Skończyli nastąpiły deklaracje stronnictw.

Imieniem klubu narodowego pos. Wierczak złożył następujące oświadczenie:

„Stronnictwo Narodowe dąży do wprowadzenia w Polsce pełnego ustroju państwa narodowego. Nie dała wyrazu temu dążeniu Konstytucja z r. 1921. Tem mniej Konstytucja uchwalona w roku bież., w epoce zwycięstwa idei narodowych w świecie, nie urzeczywistnia tej idei i nadal uależnia los państwa i kierunek polityki polskiej od żywiołów obcych narodowi polskiemu przedewszystkiem od żydów. Nadto ustawy wyborcze obecnie uchwalone nie dają możliwości ujawnienia się woli narodu i sprawują wybrów do mianowania posłów przez rząd. W tych warunkach jakakolwiek kontrola polityki i gospodarki rządowej przez naród jest niemożliwa.

Wobec tego Stronnictwo Narodowe

we tem usilniej prowadzące nadal prace swoje w kraju, zmierzające do przekształcenia Polski w państwo narodowe, ustala, że żaden z członków obozu narodowego i zwolenników narodowego programu nie może ani ubiegać się o mandat, ani przyjmować mandatu do izb ustawodawczych.”

Pos. M. Malinowski oświadczył, że klub parlamentarny stronnictwa ludowego głosować będzie przeciwko ustawie o ordynacji wyborczej, ponieważ jest ona sprzeczna z obowiązującą obecnie Konstytucją, odbiera masom ludowym prawo powszechnego, równego, bezpośredniego głosowania i jest szkodliwą dla przyszłości państwa, gdyż odsuwa masy ludowe od wpływu na bieg prac państwowych.

„Stwierdzamy — mówił dalej pos. Malinowski — wobec Polski i ludu, że usiłowaliśmy polepszyć ustawę przez złożenie licznych poprawek, które jednak zostały przez B. R. odrzucone. Toteż B. B. musi wziąć odpowiedzialność za to, że masy chłopie, które widziały dotychczas możliwość rozstrzygnięcia swoich najżywniejszych spraw na terenie sejmowym, obecnie mogą utracić wiarę w kartkę wyborczą i przejść do porządku nad wyborami, które nie mogą im dać własnego przedstawicielstwa.”

Następną deklarację wygłosił imieniem P. P. S. pos. Niedziałkowski:

„Głosowaniem wazsem dzisiejszym stawiamie panowie polski ruch socjalistyczny poza ramami przyszłej oficjalnej reprezentacji kraju. Zamknięcie Sejmu Rządowej przed wielkimi ruchami społecznymi, które mimo to w kraju pozołazna, których żaden przenis prawa formalnego nie niszczy i nie usunie. Z tego stanu rzeczy będziemy musieli wyciągnąć wszystkie konsekwencje.

Odpowiedzialność spada nie tylko

na tę grupę pośród was, która z całą świadomością plan tego prawa wyborczego powzięła i teraz go przeprowadza. Równą winę ponoszą ci, którzy zdając sobie sprawę ze skutków odsunięcia milionów obywateli od rzeczywistego wpływu na losy kraju, głosują jednak wbrew własnemu przekonaniu i wiernością swoją umożliwiają ponowienie w państwie przegranych historycznie form rządzenia.”

Na wniosek pos. Niedziałkowskiego marsz. Światłowski zarządził imienne głosowanie nad całością ustawy. Oddano ogółem głosów 312. Za ustawą głosowało 216 posłów przeciwko 89, 7 kartek oddano nieważnych.

Marsz. Światłowski zamykając posiedzenie oświadczył, że o terminie następnego posiedzenia posłowie mogą być zawiadomieni listownie. Panuje jednak ogólne przekonanie, że Senat nie wprowadzi już żadnych poprawek do ustaw uchwalanych przez Sejm i że wczorajsze posiedzenie było ostatniem w tej kadencji.

Skutki upałów...
Zboża wspaniale dojrzewają
Wzrost frekwencji na samolotach i statkach

Centralne organizacje rolnicze otrzymały raporty o niezwyklej poprawie stanu zbóż w całym kraju spowodu dopisującej pogody. Fala upałów przy równoczesnych częstych opadach atmosferycznych spowodowała szybki wzrost zbóż. Na gruntach piaszczystych w województwach b. Kongresówki przewidywane jest rozpoczęcie zbiorów żyta już za 2 tygodnie.

Wolęć upałów dał się zauważyć poważny wzrost frekwencji na tych środkach komunikacyjnych, które skracają odbywanie podróży. Na samolotach w ciągu ostat-

nich dwóch dni brak było miejsc, tak że zachodzi konieczność zamawiania biletów na kilka dni naprzód. Wzrosła również spowodu upałów liczba pasażerów, udających się do Gdyni drogą wodną — statkami żeglugi rzecznej.

Starostwa grodzkie w Warszawie wydały wczoraj szereg aktualnych zarządzeń spowodu upałów. Ulice o brukach z nawierzchni ostrej polewane mają być co parę godzin, by nie dopuścić do powstawania tumanów kurzu. W dniu wczorajszym przeprowadzono na przedmieściach kontrolę sodo-dawiań dla sprawdzenia cen, pobieranych za napoje chłodzące.

Wczoraj 56 stopni ciepła
na plaży na Helu

JASTARNIA, 28. 6. (PAT.). — Upał na mierzei helskiej jest niebywały. Na wydmach od strony południowej temperatura przekra-

cza 56 st. w słońcu, a na plaży w pobliżu wody dochodzi do 40 st. Temperatura morza wynosi 26 st.

Trzęsienie ziemi
w Niemczech i w Szwajcarii

KARLSRUHE, 27. 6. (PAT.). W czwartek wieczorem w całej Badenji odczuło silny wstrząs podziemny. Przechodnie czuli, że ziemia pod ich nogami się chwieje. Również i w mieszkaniach odczuło ten wstrząs. Szkód nigdzie nie zanotowano.

STUTTGART, 27. 6. (PAT.). — W Wirtembergii i Bawarii również dało się dziś odczuć silne wstrząśnienie ziemi, które trwało około 10 sekund. Liczni mieszkańcy wybiegli z domów na ulice.

GENEWA, 27. 6. (ATE). Instytut astronomiczno - meteorologiczny zarejestrował dziś wieczorem silne trzęsienie ziemi. Pierwszy wstrząs, po którym nastąpiły kolejne dalsze, zanotowany został o godzinie 18-cj min. 19. Był on tak silny, że aparaty rejestrujące unieruchomione zostały na 5 minut. Instytut sejsmograficzny donosi, że centrum trzęsienia ziemi znajdowało się w Schwarzwaldzie, względnie w Alpach Szwabskich.

Trzęsienie ziemi odczułe było w Bafylei również przez ludność, nie spowodowało jednak, według dotychczasowych wiadomości, żadnych szkód materialnych.

BERLIN, 27. 6. (PAT.). W Karlsruhe wstrząs był tak silny, że na ulicach przechodnie odnieśli wrażenie jakgdyby się rozstąpiła ziemia. W domach meble zostały rozrzucone. Szkody narazie nieznane. W instytucie geodetycznym aparaty zostały poważnie uszkodzone. Najsilniej dało się ono odczuć w okolicy jeziora Bodenskiego. W miejscowości Ballingen wstrząs był tak silny, że mieszkańcy w panice poczęli uciekać z domów na ulice.

Przedwyborcze narady
w sprawach ukraińskich

W ostatnich dniach odbywały się w Ministerstwie Spraw Wewn. liczne narady nad wykonaniem ustaw, uchwalonych obecnie przez Sejm, a w szczególności ordynacji wyborczej do Sejmu. Dobrze poinformowani politycy utrzymują, że minister Spraw Wewnętrznych odbył na ten temat kilka konferencji z przedstawicielami klubu ukraińskiego. Ostatnie rozmowy odbyły się w zeszłym tygodniu z udziałem posła Ostafa Łódzkiego. Klub ukraiński zgłosił miał zupełnie desinteressement wobec Wołynia, natomiast minister Spraw Wewn. zamierza według krążących pogłosek dokonać pewnych zmian na terenie, wójewództwa wołyńskiego. Polegałyby one na tem, że grupa niezbyt pewnego posła Pewnego z B. B. będzie zlikwidowana, jego miejsce zaś obejmie inżynier Tymoszenko. Grupa Unda wierzy, że

gdy ludzie Tymoszenki wejdą do przyszłego Sejmu, utworzy się wspólny klub ukraiński. Dotychczasowy prezes Unda wyjechał na urlop i podobno w czasie jego nieobecności będzie powołany nowy prezes stronnictwa.

W kołach zbliżonych do Ministerstwa Spraw Wewn. zapewniano, że w Warszawie powstanie stała komisja dla regulowania bieżących spraw, dotyczących życia ukraińskiego na terenie Małopolski Wschodniej. Plany te będą mieć realną wagę, o ile nie nastąpią zmiany w rządzie, które jak mówią w kuluarach sejmowych zapowiadają się na dzień 15 lipca i zbiegną się z terminem rozwiązania Sejmu. Opowiadają, że w razie tych zmian wysunie się ponownie b. premier Prystor jako minister jednego z najbar-szenko. Grupa Unda wierzy, że dziej odpowiedzialnych resortów.

Oficerowie marynarki polskiej
w Berlinie

BERLIN, 28. 6. (PAT.). Dziś rano przybyła do Berlina delegacja 5-u oficerów marynarki polskiej z komandorem Frankowskim na czele. Delegację przywitani na lotnisku kpt. Buerkner ze sztabu naczelnego dowódcy marynarki niemieckiej oraz zastępcą attache wojskowego ambasady Rzpłitej

w Berlinie kpt. Steblik. Oficerowie polscy złożyli wizytę min. wojny gen. Blombergowi oraz naczelnemu dowódcy niemieckiej marynarki wojennej admirałowi Raererowi. W południe nastąpiło złożenie wieńca pod pomnikiem Nieznanego Żołnierza.

Niemcy wprowadzają
Cła bojowe przeciw Rumunii

BERLIN, 28. 6. PAT. Rząd Rzeszy wydał zarządzenie o charakterze odwetowym, mocą którego od dn. 1 lipca b. r. wszystkie towary rumuńskie obłożone będą dodatkowym cłem w wysokości 44 proc. wartości towarów. Rozporządzenie to dotyczyć będzie również towarów, które były zwolnio-

ne od normalnych opłat celnych. Od postanowienia tego poczynione są tylko nieliczne wyjątki. Powodem tej poważnej podwyżki stawek celnych mają być ostatnie zarządzenia celne władz rumuńskich wobec towarów niemieckich.

Wschód dla Azjatów!
„Chiny winny być wdzięczne Japonii”

LONDYN, 28. 6. ATE. Z Tokio donoszą: Dowództwo armji kwantuńskiej ogłosiło deklarację, podkreślającą, że Japonia winna kierować współpracą trzech państw azjatyckich, t. j. Japonji, Chin i Mandżurji. Chiny winny usunąć wpływ cudzoziemskie i uznać, że Japonia uchroniła je od niebezpieczeństwa rozbiorów. Rząd Czang-Kaj-Czeka i Kuomintangu jest niezdolny do przeprowadze-

nia polityki porozumienia z Japonją. Na Dalekim Wschodzie musi zaplanować nowa orientacja pod hasłem: „Wschód dla narodów wschodnich”. Również Z. S. R. R. musi uznać polityczną rolę Japonji na Dalekim Wschodzie.

Przedstawiciel Min. Spraw Zagranicznych w Tokio złożył oświadczenie, w którym usiłował osłabić znaczenie deklaracji dowódcztwa armji kwantuńskiej.

Kirgizi rozwiążali sowiet
i poddali komunistów torturom

RYGA, 28. 6. ATE. Według doniesień z Moskwy, w Turkiestanie sowietkim mnożą się napady terrorystyczne przeciwko przedstawicielom władzy sowieckiej. Ostatnio zanotowano wypadek zwalczania organizacji komuni-

stycznej przez członków starszyny rodowej plemienia kirgiskiego. Starszyna rodowa rozwiązała miejscową organizację komunistyczną i członków tej organizacji uwięziono w stodole, gdzie poddano komunistów torturom. 6 członków starszyny zostało aresztowanych.

Pomnik buntu
na „Potemkinie”

RYGA, 28. 6. ATE. Z Moskwy donoszą: Komitet Centralny Z. S. R. R. postanowił z okazji 30-lecia buntu na pancerniku „Potemkin” wystawić pomnik uczestnikom powstania. Pomnik ten stanie w Odesie. Pozostali przy życiu uczestnicy powstania otrzymają dożywotnie pensje w wysokości co najmniej 150 rubli miesięcznie.

Do

P. T. Prenumeratorów

Od 1-go lipca b. r. kasujemy kategorię prenumeraty w ce nie Zł. 2.90 z dołączaniem dodatku literackiego „Prost z mostu”. Od tegoż dnia ustalamy prenumeratę „ABC—Nowin Codziennych”

na zł. 2.30 miesięcznie

przyczem wszyscy prenumeratorzy nasi otrzymywać będą co niedzielę w tej cenie zamiast dotychczasowego dodatku literackiego „Prosto z mostu” — czterostronnicowy dodatek zawierający najaktualniejsze ilustracje, dział mody (pod redakcją korespondentki „ABC” z Paryża Franciney) i dział humoru (pod redakcją znanego feljetonisty „ABC” Very’ego).

Prenumeratory, którzy zechcą nadal otrzymywać dodatek powieściowy, wynoszący miesięcznie przeciętnie 200 stron druku, opłacać będą prenumeratę w wysokości Zł. 3.30

ADMINISTRACJA

Prawie pół godziny
Spadał z samolotu na ziemię

RYGA, 28. 6. (ATE.). Według doniesień z Moskwy, lotnik sowiecki Amintajew dokonał skoku przy pomocy spadochronu z wysokości 7612 m. Opadanie lotnika

trwało 25 minut. Szalejąca wichura w pewnym momencie uniósł spadochron z lotnikiem do góry. Lotnik spadł w odległości 15 km. od lotniska.